

معاون اقتصادی و تجاری سازی فناوری سازمان ستفا:

بومی سازی تجهیزات پتروشیمی، پیشران اشتغال تخصصی کشور می شود

کشور منجر می شود.

محصول نهایی این پروژه، صرفاً یک گزارش مطالعاتی یا مجموعه ای از پیشنهادها نیست، بلکه نقشه راه ملی اکتساب، انتقال فناوری، بومی سازی و ساخت داخل تجهیزات صنعت پتروشیمی است؛ سندی عملیاتی که مبنای تصمیم سازی مدیران، سیاست گذاران و سرمایه گذاران این صنعت قرار می گیرد. این نقشه راه، شناسایی تجهیزات راهبردی، اولویت بندی آن ها، تحلیل اقتصادی ساخت داخل، ارزیابی ظرفیت شرکت های داخلی، تعیین مسیر انتقال فناوری، برنامه های اجرایی کوتاه مدت، میان مدت و بلندمدت و پیشنهاد سیاست های حمایتی را در بر می گیرد و امکان تصمیم گیری بر پایه اطلاعات دقیق و شناخت ظرفیت های واقعی را فراهم می کند. ویژگی متمایز این طرح، نگاه چندبعدی و یکپارچه به موضوع بومی سازی است. برخلاف اسناد گذشته که بیشتر بر جنبه های فنی متمرکز بودند، در این پروژه اقتصاد فناوری، ظرفیت صنعتی، زنجیره تأمین، توان شرکت های دانش بنیان، انتقال فناوری، تحلیل بازار و آینده نگری فناوری به صورت هم زمان بررسی می شود.

این پروژه نه تنها مشخص می کند چه چیزی ساخته شود، بلکه چگونگی، افراد مسئول، مدل اقتصادی و بازه زمانی اجرا را نیز تعیین می کند. تفاوت اصلی این پروژه با مطالعات پیشین در همین نگاه جامع و میان رشته ای است.

یکی از مهم ترین آثار تدوین این نقشه راه، هدایت صحیح منابع و سرمایه گذاری هاست. با مشخص شدن دقیق اولویت ها، منابع کشور بر تجهیزاتی متمرکز خواهند شد که بیشترین ارزش افزوده را ایجاد می کنند. این موضوع موجب افزایش سرعت ساخت داخل، کاهش ریسک سرمایه گذاری، شکل گیری بازار مطمئن تر برای تولیدکنندگان داخلی و حرکت صنعت پتروشیمی به سمت استفاده گسترده تر از توانمندی های داخلی خواهد شد.

نتیجه نهایی، شکل گیری زنجیره تأمین توانمندتر، کاهش اتلاف منابع و افزایش بهره وری است که علاوه بر تقویت ساخت داخل، زمینه ارتقای رقابت پذیری این صنعت را نیز فراهم می کند.

امیری با تأکید بر تحول در جایگاه دانش بنیان ها، اظهار کرد در رویکرد جدید، این شرکت ها دیگر صرفاً مجریان بخشی از پروژه ها یا پیمانکاران فرعی نخواهند بود، بلکه به بازیگران اصلی توسعه فناوری و شرکای راهبردی صنعت تبدیل می شوند. شرکت های دانش بنیان یکی از ارکان اصلی اجرای این نقشه راه هستند. در این پروژه، ابتدا ظرفیت های فناورانه شرکت های دانش بنیان شناسایی و ارزیابی می شود و سپس زمینه حضور آن ها در حوزه هایی مانند طراحی، مهندسی معکوس، توسعه فناوری، ساخت نمونه اولیه، تولید صنعتی و ارتقای تجهیزات فراهم خواهد شد. توسعه فناوری بدون اتکا به ظرفیت شرکت های دانش بنیان امکان پذیر نیست و برای دستیابی به ساخت داخل واقعی و پایدار، باید این شرکت ها به بخشی از زنجیره تصمیم سازی و توسعه فناوری صنعت تبدیل شوند. یکی دیگر از آثار مهم این پروژه، ایجاد بازارهای جدید و پایدار برای شرکت های دانش بنیان است؛ تبدیل نیازهای صنعت پتروشیمی به فرصت های واقعی کسب و کار برای این شرکت ها. با شفاف شدن نیازهای آینده صنعت، شرکت ها با اطمینان بیشتری برای توسعه فناوری، سرمایه گذاری و افزایش ظرفیت تولید برنامه ریزی خواهند

با ابلاغ نقشه راه اکتساب، انتقال فناوری، بومی سازی و ساخت داخل تجهیزات صنعت پتروشیمی از سوی سازمان تجاری سازی فناوری و اقتصاد دانش بنیان جهاد دانشگاهی (ستفا)، چشم انداز اشتغال نخبگان و دانش آموختگان متخصص در این صنعت وارد مرحله ای جدید و امیدبخش شده است.

به گزارش بازار کار به نقل از روابط عمومی سازمان تجاری سازی فناوری و اشتغال دانش بنیان (ستفا)، رحیم امیری، معاون اقتصادی و تجاری سازی فناوری این سازمان با تأکید بر نقش محوری شرکت های دانش بنیان در اجرای این پروژه، اعلام کرد که در رویکرد جدید، جایگاه شرکت های دانش بنیان از پیمانکاران فرعی به شرکای فناوری صنعت پتروشیمی ارتقا می یابد. این تحول با هدفمند کردن سرمایه گذاری ها و ایجاد بازارهای پایدار، زمینه ساز شکوفایی اشتغال تخصصی و جلوگیری از هدررفت منابع انسانی و مالی در کشور خواهد شد.

صنعت پتروشیمی به عنوان یکی از مهم ترین پیشران های اقتصاد کشور شناخته می شود، اما بخشی از تجهیزات، فناوری ها و دانش فنی مورد نیاز آن وابسته به خارج است. در شرایط محدودیت های ناشی از تحریم، نوسانات ارزی و پیچیدگی های زنجیره تأمین جهانی، تکیه صرف بر واردات تجهیزات دیگر راهگشا نیست. آنچه در قالب این پروژه تدوین می شود، صرفاً فهرستی از تجهیزات قابل ساخت در داخل نیست، بلکه سندی راهبردی است که مشخص می کند کدام تجهیزات باید بومی سازی شوند، با چه اولویتی، توسط چه ظرفیت هایی و در چه بازه زمانی ساخته شوند تا در نهایت به افزایش تاب آوری صنعت پتروشیمی و کاهش آسیب پذیری آن در برابر تحولات بیرونی منجر شود. مسئولیت تدوین این نقشه راه به ستفا واگذار شده است تا با شناسایی تجهیزات راهبردی، اولویت بندی فناوری ها و ترسیم مسیر توسعه، چارچوبی جامع برای تصمیم گیری در حوزه ساخت داخل ایجاد کند.

معاون اقتصادی و تجاری سازی فناوری ستفا با اشاره به اقدامات ارزشمند اما موردی و پروژه ای سال های گذشته در حوزه ساخت داخل، تصریح کرد کشور از یک نقشه جامع و مبتنی بر داده برای تصمیم گیری درباره بومی سازی تجهیزات برخوردار نبوده است. خلأ اصلی مشخص نبودن اولویت تجهیزات، توجیه پذیری اقتصادی فناوری ها، سطح ظرفیت واقعی شرکت های داخلی و حوزه های دقیق تمرکز منابع بود. نبود چنین تصویری موجب می شد سرمایه گذاری ها پراکنده شود، برخی حوزه ها با موازی کاری مواجه شوند و نیازهای راهبردی صنعت بدون پاسخ باقی بماند. پروژه تدوین نقشه راه برای رفع همین خلأ تعریف شده تا تصمیم گیری درباره ساخت داخل از حالت موردی خارج شده و بر پایه تحلیل های علمی، اقتصادی و فناورانه انجام شود.

مهم ترین دستاورد این پروژه، هوشمندسازی تصمیم گیری است؛ به جای تصمیم گیری مستقل هر شرکت، یک نقشه ملی در اختیار صنعت قرار خواهد گرفت که اولویت ها، فناوری های راهبردی، ظرفیت های داخلی، نیازهای آینده و مسیر سرمایه گذاری را مشخص می کند. نتیجه چنین رویکردی، هدفمند شدن هزینه کرد سرمایه ها، کاهش موازی کاری، جلوگیری از اتلاف منابع و افزایش سرعت بومی سازی است که به ارتقای بهره وری و رقابت پذیری پتروشیمی

کرد. بسیاری از شرکت های فناور امروز از توان علمی و فنی بالایی برخوردارند، اما به دلیل نبود تصویر روشن از نیازهای آینده صنعت، امکان برنامه ریزی بلندمدت برای آن ها فراهم نیست و صنعت نیز شناخت دقیقی از ظرفیت های فناورانه این شرکت ها ندارد. نقشه راه تدوین شده این فاصله را از میان برمی دارد و ارتباطی هدفمند میان عرضه و تقاضای فناوری ایجاد می کند که می تواند به شکل گیری بازاری پایدار، قابل پیش بینی و بلندمدت برای فناوری های داخلی منجر شود.

مأموریت ستفا صرفاً تدوین یک سند یا انجام یک مطالعه نیست، بلکه ایجاد ارتباط مؤثر میان صنعت، شرکت های دانش بنیان، پژوهشگاه ها، دانشگاه ها، سرمایه گذاران و دستگاه های حمایتی است تا ظرفیت های علمی و فناورانه از مرحله پژوهش عبور کرده و وارد بازار واقعی شوند. توسعه فناوری زمانی محقق می شود که در صنعت به کار گرفته شود، ارزش اقتصادی ایجاد کند و به حل مسائل واقعی کشور کمک کند.

نقش اصلی ستفا ایجاد سازوکاری برای هم افزایی میان بازیگران مختلف زیست بوم فناوری است؛ به گونه ای که شرکت های دانش بنیان، مراکز علمی، سرمایه گذاران و صنعت در یک مسیر مشترک برای توسعه فناوری و ساخت داخل حرکت کنند. اگر این پیوند به درستی شکل بگیرد، ظرفیت های داخلی نه تنها وارد زنجیره تأمین صنعت پتروشیمی خواهند شد، بلکه زمینه شکل گیری یک اکوسیستم پایدار نوآوری نیز فراهم می شود؛ اکوسیستمی که می تواند موتور محرک توسعه فناوری در سایر صنایع کشور نیز باشد. آثار این پروژه فراتر از صنعت پتروشیمی است و نتایج آن می تواند بر شاخص های کلان اقتصاد فناوری کشور نیز اثرگذار باشد. زمانی که مسیر توسعه فناوری بر اساس نیازهای واقعی صنعت طراحی شود، نتیجه آن تنها افزایش تولید داخل نیست، بلکه ارتقای بهره وری سرمایه گذاری، ایجاد اشتغال تخصصی و تقویت اقتصاد دانش بنیان نیز خواهد بود.

این پروژه یک پروژه «اقتصاد فناوری» است که مهم ترین منافع آن را می توان در کاهش خروج ارز، افزایش ارزش افزوده داخلی، ایجاد اشتغال تخصصی، توسعه صنایع دانش بنیان، افزایش بهره وری سرمایه گذاری و ارتقای رقابت پذیری صنعت پتروشیمی مشاهده کرد.

هدف این پروژه قطع کامل واردات تجهیزات نیست؛ زیرا حتی بسیاری از کشورهای صنعتی نیز بخشی از نیازهای خود را از طریق تعاملات و همکاری های بین المللی تأمین می کنند. آنچه اهمیت دارد، کاهش وابستگی در تجهیزات راهبردی و حساس است؛ تجهیزاتی که در صورت اختلال در تأمین آن ها، فعالیت صنعت با چالش جدی مواجه می شود. تلاش ستفا این است که در حوزه هایی که کشور از توان داخلی و توجیه اقتصادی لازم برخوردار است، مسیر خودکفایی را دنبال کنیم و در سایر حوزه ها نیز انتقال فناوری و مشارکت های بین المللی هدفمند را در دستور کار قرار دهیم. این نگاه متوازن، ضمن کاهش ریسک های ناشی از وابستگی، امکان بهره گیری از ظرفیت های جهانی را نیز حفظ می کند و زمینه توسعه پایدار صنعت پتروشیمی را فراهم خواهد ساخت.

ادامه در صفحه ۱۱